

staat den middelsten bonten specht van zeer nabij waar te nemen. Zeer duidelijk viel nu het onderscheidende ontbreken van de zwarte knevelvlek op. (Hagedoorn. Lev. Nat. VI 209).

Aan de juistheid dezer waarneming valt niet te twifelen. Het ontbreken van de knevelvlek is inderdaad een kenmerk voor den middelsten specht. Bij den grooten bonten specht valt die vlek sterk in 't oog. Zeer jammer is het intusschen dat de datum niet is opgegeven en dat evenmin is vermeld in welke localiteit, op welke boomsoort, enz. deze specht zich tijdens de waarneming ophield (S.).

Dendrocopus minor (L.). — Kleine bonte Specht. Deze vogel heeft, evenals het vorige jaar, wederom in den tuin van Artis genesteld, ditmaal in een wilgenboom in de onmiddellijke nabijheid van een der vijvers (Kerbert).

In de eerste dagen van Augustus zag ik te Voorschoten (Z.-H.) herhaaldelijk een klein koppeltje bonte spechtjes, 4 à 5 stuks en ik kon duidelijk zien dat er een paar zeer jonge exemplaren bij waren, precies even grijsachtig als ik ze in Artis kort na het uitvliegen waarnam. Ik meen hierdoor met zekerheid te kunnen aannemen dat er dit jaar ouder de gemeente Voorschoten een paar kleine bonte spechten met succes heeft gebroed (Steenhuizen).

In een laantje van knoteiken vond ik (datum ?) te Loenen o/d Veluwe een nest van *D. minor* met 3 eieren die ik, daar ze sterk aangezet waren, heb laten liggen (Hagedoorn Lev. Nat. VI 209).

Alweer dus twee nieuwe broedplaatsen: Voorschoten en Loenen op de Veluwe. De kleine bonte specht schijnt zich inderdaad hier te lande meer en meer te verbreiden (S.).

Dryocopus martius (L.). — Zwarte Specht. 12 October werd een ♀ geschoten te Zuidlaren (Dr.). Deze vogel bevindt zich in mijne collectie (Duijzend).

Het is gelukkig dat wij thans eindelijk een bewijsstuk bezitten voor het, al is het ook zeer sporadisch, voorkomen van den zwarten specht in Nederland. Uit de nauwkeurig door mij geraadpleegde literatuur ter zake blijkt alleen dat de soort een paar malen in Gelderland zou zijn waargenomen, terwijl eenmaal een exemplaar te Groesbeek heet te zijn bemachtigd. Waar deze vogel zich thans bevindt, heb ik tot mijn leedwezen niet kunnen ontdekken (S.).

Cuculus canorus (L.). — Koekoek. Den 25^{en} Juni werd op Texel een zeer fraaie roestroode koekoek geschoten, die mij door den Heer Daalder is aangeboden. Het is een,

waarschijnlijk voorjarig, ♀ gelijkende op de figuur no. 3 van pl. 42 in deel IV van Naumann (nieuwe editie) op welke afbeelding de rosse kleur intusschen levendiger is; bij mijn vogel is die wat somberder. Dergelijke intensief roode koekoeken komen in Nederland niet veel voor.

Den 17^{en} October werd een jong ♀ geschoten op de buitenplaats Oud-Wassenaer te Wassenaer (Z.-H.), wat als een buitengewoon late datum mag worden aangemerkt. Tot dusver waren mij wel exemplaren bekend uit het laatst van September; maar geen enkel uit October (S.).

Cerchneis vespertinus (L.) = *Falco rufipes* (Besecke). — Roodpootige valk. In no. 274 van den zesden jaargang van het weekblad „de Nederlandsche Jager” wees ik, bij een uitvoerige bespreking van den torenvalk op de mogelijkheid dat te eeniger tijd de daaraan verwante kleine valk met roode pooten in Nederland zou worden gevonden. Hoewel dit roofvogeltje eene hoofdzakelijk Oost-Europeesche verbreiding heeft, is het toch meermalen in Engeland en in Schotland, op Helgoland en in Mecklenburg aangetroffen, zoodat zijne verschijning binnen onze grenzen nu of dan te verwachten was. Zoover ik weet was dit laatste tot dusver nog nimmer geconstateerd totdat ik onlangs daaromtrent zekerheid heb gekregen. Ik ontving namelijk van den Heer Beckers te Weert een roofvogel ter bezichtiging, welke door dien Heer reeds als *C. vespertinus* was gedetermineerd, en die mij bleek inderdaad een oud mannelijk individu dezer soort te zijn. De vogel is in Mei 1901 (omstreeks den 20^{en} dier maand) te Ell bij Weert (L.) geschoten, en bevindt zich in de collectie des Heeren Beckers.

Onze fauna is mitsdien weer met een nieuwe valksoort vermeerderd.

Voor hen die den vogel niet kennen mochten, een korte beschrijving. De vogel (♂ ad.) is bijna geheel fraai grijs; op den kop, om de oogen, in den nek en op den rug zwartachtig, op de onderdeelen lichter. Doordien de vederen der onderdeelen zwarte schachten hebben, komen deze deelen fijn gestreept voor. Langste vleugelpennen zilverachtig grijs met zwarte, glimmende schachten; dekvederen en kleinere vleugelpennen grijs als de rug. Staart zwart; de uiteinden der stuurpennen wat lichter. Schenkels, achterbuik en onderdekvederen van den staart fraai roestrood. Snavel roodachtig, naar de punt hoornzwart, oogkring en pooten rood, nagels licht hoornkleurig, zeer goed te onderscheiden van de zwarte nagels van den torenvalk (S.).

(Slot volgt).

SNOUCKAERT.

UIT ONS DAGBOEK.

1900.

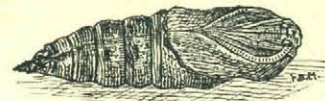
6 October. Herfstwandeling naar Oud-Roosenburgh. Verscheidene bladvormen verzameld om te spatten en te blauwdrukken. Hiertoe leenen zich o. a. uitstekend bladeren van stinkende Gouwe, welke uitmunten door schoone vormen en fijne nervatuur. Voor een liefhebber van zwammen is hier veel te genieten; dank zij den humusrijken bodem van dit oude, wilde stukje bosch groeien zij hier welig. Andere voortbrengselen van het seizoen zijn de kastanje's en eikels, waarmee de grond hier bezaaid is, de Amsterdamsche jongens, welke in den kastanje- en eikeltijd zulk een bron van ergernis opleveren voor de boschwachters in het Vondelpark, zouden hier hun hart kunnen ophalen. Walnoten zijn rijp. Op een takje zit een groene rups van *Amphidasis Betularia*, in mimeerende houding. Lisch heeft rijpe zaden. Als de grond hier niet zoo doorwoeld was met molsgangen, zou het hier, waar zooveel groote boomen groeien, een rijke vindplaats zijn van vlinderpoppen en andere overwinterende insecten.

24 November. Het geheele Vondelpark wordt bemest. Veel zangvogels (vooral vinken) in hulst- en coniferenboschjes. Enkele paardebloemen en madeliefjes bloeien nog.

1901.

13 October. Naar de veenlanden. Hop vertoont veel „kegels.” In de boschjes verbazend veel spinnen. Van alles en nog wat zaden en bladvormen ingezameld.

9 November. Onder boomen, voornamelijk wilgen, populieren en linden, naar poppen gegraven. Deze tak van natuurspoor bestaat uit het uitrukken van het gras onder aan den stam, waarna dan op de opengelagde aarde en tusschen de wortels van het gras, de overwinterende insecten, zoo zij er zijn, bloot komen. Langzamerhand krijgt ook het gras verder van den boom af een beurt. Uit den aard der zaak zijn het dan meest de poppen van insecten, welke als larve op den boom hebben geleefd, diete voorschijn komen, doch ook vindt men uiltjes, overwinterende rupsen van allerlei gras-uilten, kevers (bijv. de tuinloopkever) waterinsecten (bijv. spinneude waterkevers) tot zelfs kikkers toe! Het puikje der vondst vormen dan altijd de *Smerinthus*-poppen, onder wilgen die van Sm.

Pop van een pijlstaartrups.

populi en Sm. ocellata (Avondpauwoog), en onder linden die van *Smerinthus tiliae*, waaruit in Mei en Juni de schoone forsche pijlstaartvlinder zullen komen, altijd als

de pop niet aangetast is door sluipwespen, wat maar al te dikwijls het geval is. Voorts vindt men onder allerlei boomen poppen van het „berketakje” (Phalera Bucephala), een naam, die het diertje dankt aan de gelijkenis van den vlinder (in rust) op een stukje berkeschors.

28 December. Wilgen hebben geel gekleurde takken. Lischdodkolven zijn nog niet geheel verdwenen. Hoog in de lucht vliegen drie wulpen. Boven de plassen veel zee-meeuwen.

En hiermee eindigt ons dagboek; hebben zooveel mogelijk getracht den gebruikelijken „drogen” dagboekstijl te vermijden. Daar wij in den herfst weinig gelegenheid hadden, veel aan onze liefhebberij te doen, hadden wij zoo weinig belangrijks over dit jaargetijde te vermelden. Overigens kunnen wij over de laatste jaren tevreden zijn: bijna elke excursie bracht ons wat nieuws, telkens werden wij dieper in de wonderen der natuur ingewijd, hetgeen tengevolge had, dat vele onzer desiderata geschrapt konden worden, doch waarbij dan weer nieuwe, minder alledaagsche zaken op het lijntje verschenen. Hoewel wij

er zooveel mogelijk naar streefden, nieuwe vindplaatsen te ontdekken, vergaten wij daarbij de oude niet, in elk jaargetijde kreeg een onzer „plekjes” een beurt. Groot was dan ook de teleurstelling als er een verdween, en dat kwam nog al eens voor, vooral in de nabijheid der hoofdstad. Zoo'n lievelingsplekje werd dan herschapen in een bouwland, of er verrees een fabriek of een blok huizen; het was gebeurd eer we het wisten. Doch een andermaal vonden we weer, hetzij wat verder van honk, nieuwe jachtterreinen, en de verrassing bij het ontdekken van wat nieuws deed ons oude teleurstellingen vergeten. Vooral voor den jeugdigen pasbeginner geldt de spreuk: „zoekt en gij zult vinden.” Hoe vlijtiger men zoekt, hoe grooter de blijdschap is bij het vinden. En thans nog een woord van dank aan de heeren Heimans en Thijsse die door hunne boekjes en dit tijdschrift, ons het oog geopend hebben voor het schoone en het merkwaardige, dat de natuur ons zoo ruimschoots aanbiedt.

T. J. BUENO DE MESQUITA.
C. L. DAKE JR.

Vragen en Korte Mededeelingen.

INTERNATIONAL CATALOGUE OF SCIENTIFIC LITERATURE. First annual issue. Botany. Part I. London, Harrison and Sons. Vol. I, 1902 (May). Price: twenty-one shillings. XIV, 378 p.p.

Van den „Internationalen catalogus van wetenschappelijke literatuur”, wiens samenstelling, op initiatief van de „Royal Society” te Londen begonnen, door de medewerking der meeste beschaafde landen mogelijk werd gemaakt, is thans het eerste deel over plantkunde verschenen, en afzonderlijk in den handel gebracht. Het omvat de helft der botanische litteratuur in 1901; een tweede deel zal eerlang het ontbrekende aanvullen, terwijl in het vervolg jaarlijks alle werken op dit gebied in een enkel boekdeel zullen worden geïnventariseerd.

De eerste en kleinste helft van den verschenen catalogus wordt ingenomen door een alphabetische lijst der schrijvers, met titel en opgave der plaats hunner publicaties. Deze, reeds 1922 nummers omvattende „Authors catalogue”, vermeldt de titels in de oorspronkelijke taal; zoodra evenwel het boek of de verhandeling niet in een der vier europeesche hoofdtalen: engelsch, duitsch, fransch, italiaansch, of in het latijn zijn geschreven, is een vertaling in een van deze wereldtalen mede opgenomen.

Het nut van een dergelijk repertorium ligt voor de hand. Van grooter beteekenis echter voor den botanicus van beroep zoowel als voor den liefhebber is het tweede gedeelte van het boek, de „Subject catalogue”. Hierdoor wordt men in de gelegenheid gesteld in zeer korten tijd op te sporen wat over een bepaald onderwerp in den loop van het jaar werd gepubliceerd. Beter dan door in bijzonderheden

de inrichting van dezen catalogus te beschrijven, — men vindt trouwens al heel spoedig daarin de weg — kan door een paar voorbeelden worden duidelijk gemaakt hoe men de gewenschte inlichtingen kan bekomen.

Gesteld iemand wil weten of iets nieuws is geschreven over de wisselbetrekkingen tusschen planten en mieren. Bij het doorloopen eener voorafgaande, volgens een vast systeem opgemaakte lijst van hoofdstukken, blijkt dat een daarvan de werken opnoemt over „symbiose”. Zoekt men deze rubriek in den catalogus op, zoo vindt men terstond, onder de vijf verhandelingen op dit gebied, twee die over mierenplanten handelen. Een ander belangstellende wil de titels kennen der nieuwste leer- of handboeken over algemeene botanie; onder het hoofd „General Treatises, Text Books, Dictionaries, Bibliographies, Tables” zijn niet minder dan negen dergelijke werken opgegeven in verschillende talen, waaronder drie in het duitsch, een in het deensch, twee in het poolsch en drie in het japansch! Daarenboven vermeldt de lijst nog een engelsch (amerikaansch) leerboek over planten-physiologie en een japansch practisch handboek over plantenziekten. Zoekt men litteratuur over tulpen? Men slaat het hoofdstuk Monocotylen op, en wordt, in de alphabetische geslachtenlijst bij Tulipa, verwezen naar een werk, dat blijkens den auteurs-catalogus handelt over ontwikkeling van den embryozak en het embryo bij de gewone gekweekte tulp.

De bruikbaarheid van dezen, naar den aard der onderwerpen opgemaakten inventaris, wordt hierdoor nog verhoogd, dat men waar dit gewenscht was de titels heeft gewijzigd om beter aan te geven waar het stuk over loopt, terwijl hier steeds van een der